

Latweeschu Awises.

Ar augstas Geweschanas - Kummisiones sianu un nowehleschanu.

Nr. 43. Zettortdeena tann 25ta Oktober 1823.

• Is W i d s e m m e s.
Tann 16ta September ta pee Alluksnes kirspehles peederredama Seltia muischas jauna Basniza tappe eefwchti. Aprinka Prahwests un 6 zitti Mahzitaji scho fwehtu leetu isdarrisa. Papreetsch bija Latweeschu Deewa kalposchana wezzajā Basnizā, weena dseesma ar jauku musiki tappe nodseedata, tad Smilenes Basnizas kungs no Altares ihsu spreddiku fazzijs, un tad wissa draudse dseedadama no wezzas Basnizas pee jauka laika isgahje un puss versii us to jaunu Basnizu aigahje. Papreetsch gahje musikanti, tad nahze 12 ismahziti dseedataji no Alluksnes draudses, tad nahze pats zeenigs Dsimtskungs un tad tee 7 Basnizkungi, Basnizas leetas un rihkus nesdami, tad ta Wahzu un Latweeschu draudse. Dauds tuhleboschhas balsis eeksch dseesinas jauki fasskanne kohpā. Preefsch jaunas Basnizas zeenigs Dsimtskungs durwju atslehgū pretti nehmis, to jaunu Deewa nammu teem Deewa kalpeem atslehds. Jebeschu ta jauna Basniza labba leela irr, ratschu ne ta pusse to laischu, kas schinni deenā zitti no tahlenes bij sanahkusch, ruhni ne atradde, bet bij javaleek laukā. Prahwests no Altares to jaunu Deewa nammu General-Superdenta weetā eefwchti un Tirses Mahzitais fazzijs spreddiki. Pehz spreddika 18 lohti wezzi laudis fwehtu meelastu pee Deewa galda eedabuja un 50 jauni Testamenti nabbageem behrneem us labbu peeminneschanu tappe isdalliti. Pehzki wehl bij wahzu spreddikis, ko wairak kas 300 zilveki klausijabs, kurru starpa arri tee Latweeschi bija, kas Wahziski mahk. Lai nu ta Seltia muischas draudse sawā jaunā Deewa nammā dauds garrisas fwehtibas atrohn un fanem.

Eeksch Rihges Awischn wehl lassa, ka Drustes muischas skohle (par kurru jau daschu

reisi schinnis Awisēs tappis peeminnehts) tann gaddā 1807 tappusi eezelta us 15 skohlas behrneem. Ikkatrs klausidams faimneeks (zettortfnis) dohd pa gaddu diwi seezinus rudsū, weenu seezinu meeschu un 60 kap. warra nau das, kas arri sawu dallu eeksch malkas. Tee wezzaki to behrnui, kas patlabban skohle irr, wehl dohd dahrsu faknes un zittas barribas, kas arri gultu drahnes, dwelus, schlihwes un zittas tahdas leetas. Behrni tohp skohle mahziti pa 5zeem mehnescheem, prohti no Ima November lihds beidsamu Merz, un tikkai fes-deenās tohp us mahjahm atlaisti, lai jaunus freklus dabbu, un lai pirti eet. No rihteem pulksten 6 wisseem jazellahs, jamaagajahs un jagehrbjahs; pulksten 7 wissi kohpā Deewu lihds un rihta dseesmu dseeda, tad weens gabals no kafkisma tohp preefschā lassichts, pehzaki tohp asaids turrets. No pulksten 8 lihds 11 skohle tohp turreta un atkal pehz pussdeenas no pulksten 2 lihds 4; pehz pabeigta skohles kas preefsch ta arri pehz pussdeenas allashin weena spehles stunde behrneem brihwa tohp atlaista. Pawakkara no pulksten 5 lihds 8 pa 3 stundehm daschus rohku darbus mahza, kas kurwju, schnohru, striku wihschana, tihku aufschana. Pussdeena pulksten 12 launagu turra un pawakkara preefsch pulksten 5 palaunda-smu ehd; wakkara inaltiti turra pulksten 8, un 9nos atkal Deewu lihds un dseesmu dseeda. Kamehr rohku darbus pawakkara strahda, tohp preefschā lassichts, jeb tafs no galwas ismahzamas mahzibas preefschā fazzitas. Skohles behrni tohp mahziti eeksch fwehtas tizzibas, eeksch rakstifchanas, papreetsch pee leelas tahpeles ar frihti, tad us masu tahpeli, beidscht us papihru. Wimneem tohp eerahdihts pareisi un riktigi rakstiht un arri fwechhas rakstus lassicht. Jebeschu wisseem, kas skohle nahk,

jaw waijaga mahkt lasshít, tatschu wehl jamahzahs pareisti un simukki preefschá lasshít. Ulri rehkinaschanas mahzahs us tahyeli, bet wissuwairak no galwas. Wehl winni tohp mahziti pareisti dseedaht. Kad skohles behrni strahpi pelna, tad ne tohp fulti, bet woi ne tohp wehlehts ar zitteem brihw-stundés fyeheleht, woi tee wainigi ne dabbu laumagu ehst. Basnizas fungus un Basnizas wehrminderis irr tee usraungi un preefschneeki schinni skohle.

No Dohrbes.

Behdigí notifkumi ween man Deemschehl jastahsta! 17tä August mehnescha deená no-degge Tadaiku faimneekam rija. Ugguns zaur behrna nesapraschani zehlees, kas sekkes bes wezzaku sinnaschanas pee krahnsa schahwejoh, aplam ar ugguni dsihwojis. Pulks ne-fulti rüdö, arri kahds pahris kappi pehrnaju garekuhlu tifke kahde, tomehr tas schehligais Deewos istabu un wissas zittas ehkas apfargaja, kas itt turou flahtu pee rijas gull. 22tä August mehnescha deená us wakkara pussi zehlehs leels pehkona gaifs, ta ka wissas ehkas trihzeja, un sibbens eeschahwahs muhsu purwes middü eefsch seena kaudses. Paschá augsch-gallá bija winsch eespehris, frustu frustös zaur gahjis, appakschá kahdus wellenius apgrohjisis un tad semmē pasuddis. Kaudse, kas Latvee-schu Basnizas fungam peederreja, degtin degge, un tifkai prett rihti ugguns apdissé.

Gan zauru September mehneschu no ugguns grehkeem ne fo ne effam dsürdejusch, bet libds ar jaunu mehneschu zehlehs jauna nelaim. Tadaikös faimneekam, kas jau aispehrnan gadda isdeddis, wissas no jauna ustaisitas ehkas atkal tappe ispohstitas. Dehls pee istabas krahnsa kannepus schahwejis un ugguni jumti eelaidis. Wehl zittas mahjas tai paschá nowadda pirmdeenas nafti tihri nodegguschas. Raibeneekös turriga faimneeka brahlis ar fwezzu flehtt gahjis, apgultahs un pamett fwezzu deggoschu us sawahm drahnahm; kad usmohstahs, tad jau ugguns jumti un brahlam wisschi gadda meeschi libds ar itt jaunu brangu ehku paspehleti. Nu wisseem scheem laudum libds ar nowaddu leels gruhtums, jo mums.

meschi lohti tahli un tik fo warram diwi deenás ar wesumu pahreet. Wiss tas no zilweku mulkibas zehlees! Bet simams, behrni un peedsehruschi laudis ar ugguni ne muhscham fo labbu ne padarra.

Wissuwairak muhs tas ugguns grehks ap-behdinajis, kas treschdeenas rihtä Liguttu muhschá pee seepes wahrischanas notizzis. Gammagguns, kas nodeddis, prohti wezs bruuhufis. Bet Liguttu zeeniga mahte, masspwehziga buhdama, tappe pa tam starpam aisgrahbta un islaide wakkara faru garru. Deewos meer-ro winnas dwehfeli! Liguttu pagasta laudis to lohti mihledami, luhdsehs, ka teem wehlehts taptu winnas meefas us kamescheem diwi werstus libds dussu-weetinu nest. Dsihwa buhdama muhsu mahte lohti bailiga bijusi pee brauh-schanas, fazziya tee: mehs ir winnas libki ne gribbam sirgeem ustizzeht. Wissi sanahze weenprahrti behru deená, un dewe winmai arridsan fcho gohdu. — Winnas wahrds pulks augusta peeminná! —

Dohrbé, tanní 11tä Oktober 1823.

Fr. Munkler.

Pambahzischana.

Gudri darra, kas gruhtös laikös taupa. Taupischana irr leels tifkums, bet ta irr ihsta taupischana, ne ka no dahwanahm atraujahs, bet ka fahk to atmest, kas ittin waijadfigs pee dsihwibas newaid. Zaur labdarrischanu un nabbagu apdahwinaschanu ne weens wehl par nabbagu ne palizzis, bet pulks lauschu nabbadsiba friht zaur to, ka ne proht walditees un masaki tehreht, un ka winneem allasch wairak waijaga, ne ka eespehj.

Teesas fluddinashanas.

Ta kursemnes Gubernementa Waldischana darra simamu: ka, kad taggad lauku darbi padarriti, muhsu zeenigs General-Gubernatora Kungs to sirgu pahrdohschana arri us zitteem Gubernementeem, kas zaur patent i no 5ta Juhni f. g. bij aissleegta, atkal ka preefsch-laika irr nowehlejis.

Ta Kursemnes Gubernementa Walbischana
panehl wissahm Pullizes-teesahm pehz ta no
Rihges isbehguscha rekruta Janne Kahrlis,
kas Dundangē dsummis, mekleht un nolikta
laika par to rapportus atsuhtiht.

tannī 20tā September mehnesccha deenā 1823schā
gaddā. (1)

(Nr. 19.) Us tizzibū,
J. Buck, pagasta-teefas frihweris.

* * *
Us pawehleschamū tahs Keiserist as
Majestet, ta Patvaldineeka wissu Kreewu
u. t. j. pr., tohp us luhgschamu to raddineku
tahs eeksch Behrs-muischas Mas-Welle mah-
jahn nomirruschas brihwas semneezes Bab-
bes, no Dohbeles Alpinka-teefas, pehz Kur-
semnes semneeku likkumeem, wissi un ikkuri,
kas dohma warroht faut fo melleht un prassht
no tahs palifikuschas mantas tahs preeksch-
minnetas brihwas semneezes Babbes, schei-
tan aizinati un fasaukti, lai pee saudeschanas
fawu prassichanu un pee muhschigas klußuze-
schanas strahpes, eeksch diwjeem mehnescchein
no tahs appakschrafstitas deenas, prohti libds
14tu Dezember schi gadda, fa tannī weenigā
isslehgshanas terminā pee schihs Teefas woi
paschi, woi zaur peeklahjamu weetneku, fa
preeksch teesahm irr waisaga, woi arri ar
klahtstahweju un wehrminderu pareisi peeteizahs,
un to fo talabbad gribb isteikt, eeksch teefas
grahmatahm leek eerakstiht, un lai tad fagaida,
kas pehz teesahm turplikam taps spreests, itt
ihpaschi fa pehz isslehgshanas termina usnem-
schanas, wehl salihdischanas termins taps
nolikts. To buhs wehrā nemt! Jelgawa,
tannī 9tā Oktoper 1823. (3)

(S. W.) Gattards no Meerfeld, Alpinka-
teefas-kungs.

(Nr. 1206.) Siftehrs W. Blaese.

* * *
Us pawehleschamū tahs Keiserist as
Majestet, ta Patvaldineeka wissu Kreewu
u. t. j. pr., tohp no Garrohses pagasta-teefas
wissi parradudeweji ta fainmeeka Puhke Jurre,
par furra mantu konfurse zaur schihs deenas
spreedum spreesta, schi faazinati, pee saudeschanas
fawas teefas eeksch 2 mehnescchein,
prohti libds 29tai November mehnesccha deenai
schī gadda, kas par to weenigu un isslehdjemu
terminu irr nolikta, ar fawahm prassichanahm
un parahdischanahm scheit atnahkt. Garrohse,

No Kligges muischas pagasta-teefas wissi
tee, kam taisnas parradu prassichanas pee ta
pee Kligges muischas peederriga un islikta
faimneeka Jhleneek Inge irraid, par furra
mantu zaur schihs deenas spreedumu konfurse
nospreesta, tohp usaizinati, lai libds Imu De-
zember schi gadda scheitan peeteizahs un to tee-
fas spreedumu fadsird.

Kligges muischas pagasta teesa, tannī 13tā
Oktoper 1823. (3)

Bitteschkehpes Janne, pagasta-wezzaikais.
P. Diezmann, pagasta-teefas frihweris.

* * *
No Dundangas pagasta-teefas schi tohp
wissi parradudeweji ta tannī 3schā deenā schi
mehnesccha nomirruscha mescha-farga Marans
Janne (arri Igwitsch faukt), fasaukti, lai
pee saudeschanas fawas teefas eeksch starpu no
diwi mehnescchein, tas irr libds tai 10tai No-
vember mehnesccha deenai schi gadda, fur sch
par to weenigu un isslehdjemu terminu irr no-
likts, pee schihs pagasta-teefas woi paschi, woi
zaur weetneku, fur tas wehlehts, ar fawahm
prassichanahm peeteizahs, to taisnibu parahda
un wehrā nem, kas taps nospreests. Dun-
dangas pagasta-teesa, tannī 1ctā September
1823. (1)

(S. W.) Krehke Gernst, pagasta-wezzaikais.
(Nr. 52.) Klaus, pagasta-teefas frihweris.

* * *
Daschias leetas, wisswairak semneeku drah-
nas, kas leekahs sagtas effam, pee Wentes
Pilsunga-teefas irr nodohtas. Tee kam pee-
derr, libds schim wehl naw peeteikuschees, un
tadehl scheit wissiem tohp sinnamu darrihts,
lai tee eeksch b neddelahm no tahs appakschā
rafstitas deenas pee schihs teefas to taisni pa-
rahda, jo pehz schi nolikta laika tahs peemin-
netas leetas tannī 29tā Oktoper deenā schi gä-
da uhtropē taps pahrdohtas. Wentes Pils-
unga-teesa, tannī 13tā September 1823. (1)

Pilsungas Heycking:
C. B. Schiemann, Aktuahrs.

Pee Illukstes Pilskunga-teefas mas bruhs
lauschu sirgs irr nodohts, kas saglim tappe
atnemts; kam peederr, lai lihds 10tri Mo-
weinber peeteizahs, ja ne tad taps uhtropē
pahrdohts.

Zittas fluddina schanas.

Tannī nafti no 21ma us 22tri September
schi gadda irr 2 sirgi nosagti. Weens irr bruhs,
resns, 12 gaddu wezs, us labbaju azzi nere-
dsigs. Ohtrs irr vahtaja kehwe (Mehhaar),
3 lihds 4 gaddu wezza, ar melnu asti, mel-
neem farreem un masu melnumu us labbaju
pakkal zisku un labbajā preefschfahjā eefsch nag-
ga plihfums no krohna gan drihs lihds appak-
scha. Kas schohs sirgus atweddih, jeb taismu
simu no teem dohs, kur tee atdabbujami, tas
peenahfamū pateizibas naudu dabbuhs. Zel-
gawā 20tā Oktoper 1823.

A. von Bolschwing, Landmarschals.

Tai nafti starp 26tā un 27tā September
schinni gaddā tam Randawas faimneekam
Grawwa Zelpe weens 7 gaddu wezs tumfchi

farkans sirgs, ar schauru garru blessi peerē,
tappe nosagts. Kas scho sirgu wiamnam at-
skappe, jeb riktigu simu dohd, dabbi 3 Rubb.
fudr. pateizibas naudas. (1)

Tam Preefules faimneekam Aintam irraid
tannī nafti no 15ta us 16to September mehne-
scha deenu schi gadda pehz Embutes tirgus weens
dselteni balts sirgs (ko Isabell fauz), 9 lihds
10 gaddus wezs, bes ne kahdahm zittahm sih-
mehm no gammeklehm nosagts tappis. Kas
Preefules muischā no scha sirga kahdu labbu
simu doht warr, jeb labvrahtigi atsuhiht gribb,
dabbuhs dimi Rubb. fudr. pateizibas naudas.

Us Krohna Stelpes un Efferes muischas rus-
dju lauku spesch sirgs irr gaddijees; tad nu
lihds schim neweens to meklejis, tad scheitan
tobp fluddinahts, lai eefsch 4rahm neddelahm,
tas kam peederr, Stelpes muischā peeteizahs,
ja ne, tad taps pee teefas kur peekriht nodohts.
Stelpes muischā, tannī 1mā Oktoper 1823.

M. Tonniß, muischaskungs.

Naudas, Labbibas un Prezzu tirgus us plazzi. Rihgē tannī 22trā Oktoper 1823.

Sudraba naudā.		Sudraba naudā.	
Rb.	Kp.	Rb.	Kp.
3 Rubbuli 74½ Kap. Papihru naudas geldeja	—	I	—
5 — Papihru naudas . . . —	I 33½	I	—
I jauns Dahlderis —	—	I	—
I Puhrs rudsu tappe mafsahts ar	I 25	I	—
I — kweeschu —	I 15	I	—
I — meeschu —	— 85	I	—
I — meeschu - putrainu —	I 50	I	—
I — ausu —	— 70	I	—
I — kweeschu - miltu —	I 80	I	—
I — bihdeletu rudsu - miltu —	I 70	I	—
I — rupju rudsu - miltu —	I 30	I	—
I — sirau —	I 15	I	—
I — linnu - schklas . . . —	2 50	I	—
I — kannepu - fehklas . . . —	I 30	I	—
I — kimmennu —	3 50	I	—
		I	—
Wohds kannepu tappe mafsahts ar		I	— 85
linnu labbakas surtes —		I	— 3
— sliktakas surtes —		I	— 2 50
tabaka —		I	— 75
dselses —		I	— 75
sweesta —		I	— 2 40
muzzza filku, preeschu muzzā —		I	— 5
— wihschmu muzzā —		I	— 5 25
farkanas fahls —		I	— 8 —
rupjas leddainas fahls —		I	— 7 —
rupjas baltas fahls —		I	— 6 50
smalkas fahls —		I	— 5 25
50 Graschi irr Warra jeb Papihres Rubbuli un Warra nauda stahw ar papihres naudu weenā mafṣā.		I	—

Es zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor.
No. 470.